

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE
VERICE TRSTENJAK,
predstavljeni 16. decembra 2010¹

I – Uvod

1. V tem postopku za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 267 PDEU nam Cour d'appel de Rouen (v nadaljevanju: predložitevno sodišče) zastavlja vprašanje, ali se lahko gospodarski subjekt, ki solidarno odgovarja za carinski dolg, uspešno sklicuje na to, da so carinski organi drugemu solidarnemu dolžniku carinski dolg deloma odpustili in da je zato treba ustrezno zmanjšati tudi njegov carinski dolg.

II – Pravni okvir

*A – Pravo Unije*²

2. Člena 3 in 4 Uredbe Sveta (EGS) št. 1031/88 z dne 18. aprila 1988 o določitvi oseb, zavezanih za plačilo carinskega dolga³ določata:

„Člen 3

Kadar carinski dolg nastane na podlagi člena 2(1)(b) Uredbe (EGS) št. 2144/87, je ta dolg dolžna plačati oseba, ki je nezakonito vnesla blago na carinsko območje Skupnosti.

1 – Jezik izvornika: nemščina; jezik postopka: francoščina.

2 – Ob sklicevanju na izraze iz PEU in PDEU bom uporabljala pojem „pravo Unije“ kot skupen pojem za pravo Skupnosti in pravo Unije. Kolikor pa bodo v nadaljevanju upoštevene posamezne določbe primarnega prava, bom navedla *ratione temporis* veljavne predpise.

3 – UL L 102, str. 5.

Plačilu tega dolga so v skladu z veljavnimi predpisi v državah članicah solidarno zavezane tudi:

a) osebe, ki so sodelovale pri nezakonitem vnosu blaga, in osebe, ki so zadevno blago pridobile ali posedovale;

b) vse druge osebe, ki so odgovorne za ta nezakoniti vnos blaga.

Člen 4

1. Kadar carinski dolg nastane na podlagi člena 2(1)(c) Uredbe (EGS) št. 2144/87, je carinski dolg dolžna plačati oseba, ki je odstranila blago izpod carinskega nadzora.

Plačilu tega dolga so v skladu z veljavnimi predpisi v državah članicah solidarno zavezane tudi:

a) osebe, ki so sodelovale pri odstranitvi blaga izpod carinskega nadzora, in osebe, ki so zadevno blago pridobile ali posedovale;

b) vse druge osebe, ki so odgovorne za to odstranitev.

2. Poleg tega je plačilu carinskega dolga solidarno zavezana oseba, ki mora izpolniti obveznosti, ki izhajajo iz začasne hrambe blaga, zavezanega carinskim dajatvam, ali iz uporabe carinskega postopka, v katerega je bilo to blago dano.“

3. Ti določbi sta bili z začetkom veljavnosti Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti⁴ (v nadaljevanju: CZ) razveljavljeni.

4. V naslovu I CZ so splošne določbe. V poglavju 1 iz tega naslova je določeno področje veljavnosti CZ in osnovne opredelitve pojmov. V tem poglavju je člen 4 CZ, ki v točkah 9 in 12 določa:

„[...]“

9. ‚Carinski dolg‘ pomeni obveznost, da oseba plača uvozne dajatve (carinski dolg pri uvozu) ali izvozne dajatve (carinski dolg pri

⁴ – UL L 302, str. 1.

izvozu) za določeno blago po veljavnih predpisih Skupnosti.

2. Tako zastopanje je lahko:

– neposredno, pri čemer zastopnik nastopa v tujem imenu in za tuj račun, ali

[...]

– posredno, pri čemer zastopnik nastopa v svojem imenu[,] a za tuj račun.

12. ‚Dolžnik‘ pomeni osebo, ki je dolžna plačati carinski dolg.

[...]

[...]“

4. Zastopnik mora izjaviti, da nastopa v imenu zastopane osebe, pojasniti[,] ali gre za neposredno ali za posredno zastopanje, ter biti pooblaščen, da nastopa kot zastopnik.

5. V poglavju 2 iz naslova I so urejene zlasti pravice in obveznosti oseb glede na carinske predpise. V oddelku 1 je urejena pravica do zastopanja. Ta oddelek vsebuje člen 5 CZ, ki določa:

Oseba, ki ne izjavi, da nastopa v tujem imenu ali za tuj račun, ali ki izjavi, da nastopa v tujem imenu in za tuj račun, pa ni pooblaščen, se šteje, da nastopa v svojem imenu in za svoj račun.

„1. Pod pogoji iz člena 64(2) in ob upoštevanju določb, sprejetih v okviru člena 243(2)(b), lahko vsakdo imenuje zastopnika, ki zanj pri carinskih organih izvršuje opravila in formalnosti v skladu s carinskimi predpisi.

5. Carinski organi lahko od osebe, ki izjavi, da nastopa v tujem imenu in za tuj račun, zahtevajo dokazilo, da je pooblaščen, da nastopa kot zastopnik.“

6. V naslovu VII CZ je urejen carinski dolg. Poglavje 2 iz tega naslova se nanaša na nastanek carinskega dolga. Člena 202 in 203 iz tega poglavja določata:

3. Dolžniki so:

– oseba, ki je nezakonito vnesla blago,

„Člen 202

– osebe, ki so sodelovale pri vnosu in so vedele ali bi morale vedeti, da je bil vnos nezakonit,

1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

a) z nezakonitim vnosom blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, na carinsko območje Skupnosti, ali

– kakor tudi osebe, ki so zadevno blago pridobile ali posedovale in so v trenutku pridobitve ali prejema tega blaga vedele ali bi morale vedeti, da gre za blago, ki je bilo nezakonito vneseno.

Člen 203

b) z nezakonitim vnosom takšnega blaga, ki se nahaja v prosti carinski coni ali prostem skladišču, v drugi del tega območja.

1. Carinski dolg pri uvozu nastane:

V skladu s tem členom se šteje za nezakoniti vnos vsak vnos, pri katerem gre za kršitev členov 38 do 41 in druge alineje člena 177.

– z nezakonito odstranitvijo blaga, zavezanega uvoznim dajatvam, izpod carinskega nadzora.

2. Carinski dolg nastane v trenutku nezakonitega vnosa blaga.

2. Carinski dolg nastane v trenutku odstranitve blaga izpod carinskega nadzora.

3. Dolžniki so:
7. Člen 213, ki je prav tako v tem poglavju, določa:
- oseba, ki je odstranila blago izpod carinskega nadzora,
 - osebe, ki so bile udeležene pri odstranitvi in so vedele ali bi morale vedeti, da gre za odstranitev blaga izpod carinskega nadzora,
 - osebe, ki so zadevno blago pridobile ali posedovale in so v trenutku pridobitve ali prejema tega blaga vedele ali bi morale vedeti, da gre za blago, ki je bilo odstranjeno izpod carinskega nadzora, kakor tudi
- „Če obstaja za isti carinski dolg več dolžnikov, so ti solidarno zavezani plačilu tega dolga.“
8. Člen 233 CZ iz naslova VII, poglavje 4, v katerem je urejena ugasnitev carinskega dolga, določa:
- „Brez vpliva na veljavne določbe o zastaranju carinskega dolga in o neizterjanem znesku carinskega dolga v primeru, ko je bila sodno ugotovljena plačilna nesposobnost dolžnika, carinski dolg ugasne:
- a) s plačilom zneska dajatev;
 - b) z odpustom zneska dajatev;

[...]“

[...]“

9. V poglavju 5 iz naslova VII je urejeno povračilo in odpust dajatev. Člen 239 CZ iz tega poglavja določa:

„1. Uvozne ali izvozne dajatve se lahko povrnejo ali odpustijo v drugih primerih, kot so predvideni v členih 236, 237 in 238:

- ki se morajo določiti skladno s postopkom odbora;
- ki izhajajo iz okoliščin, pri katerih ne gre niti za malomarnost niti za goljufivo ravnanje udeleženega. Primeri, v katerih je mogoče uporabiti to določbo, in podrobnosti postopka, ki jih je treba v ta namen upoštevati, se določijo skladno s postopkom odbora. Povračilo ali odpust sta lahko odvisna od izpolnjevanja posebnih pogojev.

2. Povračilo ali odpust dajatev zaradi razlogov, opisanih v odstavku 1, se odobri na podlagi zahtevka, vloženega pri pristojnem carinskem uradu pred potekom roka dvanajstih mesecev, ki se šteje od dneva posredovanja sporočila teh dajatev dolžniku.

Vendar lahko carinski organi v primerno utemeljenih izjemnih primerih dovolijo prekoračitev tega roka.“

10. Člen 86(4) Uredbe (ES) št. 450/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o carinskem zakoniku Skupnosti (Modernizirani carinski zakonik)⁵, s katero je bil nadomeščen CZ, vendar se *ratione temporis* za obravnavani primer ne uporabi, določa:

„1. Brez poseganja v člen 68 in veljavne predpise v zvezi z neizterjavo zneska uvozne ali izvozne dajatve, ki ustreza carinskemu dolgu, v primeru sodno ugotovljene plačilne nesposobnosti dolžnika carinski dolg pri uvozu ali izvozu ugasne:

[...]

- b) ob upoštevanju odstavka 4 z odpustom zneska uvozne ali izvozne dajatve;

[...]

4. Kadar obveznost plačila zneska uvozne ali izvozne dajatve, ki ustreza carinskemu dolgu, velja za več oseb in se odpust odobri, ugasne carinski dolg samo za osebo ali osebe, ki ji (jim) je bil odpust odobren.

[...]“

⁵ – UL L 145, str. 1.

11. Člen 878 Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti⁶ (v nadaljevanju: CZ-DI) določa:

okoliščine, ki jih je treba primer za primerom presoditi v okviru postopka iz členov 905 do 909, ugotovi:

„1. Zahtevak za povračilo ali odpust uvoznih ali izvoznih dajatev, v nadaljevanju ‚zahtevak za povračilo ali odpust‘, vložijo oseba, ki je plačala ali mora plačati te dajatve, oziroma osebe, ki so prevzele njene pravice in obveznosti.

Zahtevak za povračilo ali odpust lahko vložijo tudi zastopnik osebe iz prvega odstavka [pododstavka].

[...]“

- da razlogi za utemeljitev tega zahtevka ustrezajo eni od okoliščin iz členov 900 do 903 in te okoliščine ne vključujejo niti goljufivega ravnanja niti malomarnosti udeleženega, odobri povračilo ali odpust zneska zadevnih uvoznih dajatev. ‚Udeleženi‘ pomeni osebo ali osebe iz člena 878(1) ali po potrebi vsako drugo osebo, ki je sodelovala pri izvajanju carinskih formalnosti za zadevno blago ali dala potrebna navodila za izvedbo teh formalnosti,

12. Člen 899 Uredbe št. 2454/93 določa:

„Če carinski organ odločanja, kateremu je bil predložen zahtevak za povračilo ali odpust iz člena 239(2) zakonika, brez poseganja v druge

- da razlogi za utemeljitev tega zahtevka ustrezajo eni od okoliščin iz člena 904, ne odobrijo povračila ali odpusta zneska zadevnih uvoznih dajatev.“

6 – ULL 253, str. 1.

13. Ta člen v različici iz Uredbe Komisije (ES) št. 1335/2003 z dne 25. julija 2003⁷ določa:

osebo, ki je bila vključena v opravljanje carinskih formalnosti v zvezi z zadevnim blagom, ali je dajala navodila, potrebna za izvršitev teh formalnosti.

„1. Če carinski organ, ki sprejema odločitev, ugotovi, da [...] vloga za povrnitev ali opustitev, ki mu je bila predložena v skladu s členom 239(2) Zakonika:

[...]“

– temelji na razlogu, ki ustreza eni od okoliščin, navedenih v členih od 900 do 903, in da te okoliščine niso posledica prevare ali očitne malomarnosti zadevne osebe, mora povrniti ali odpustiti znesek zadevnih uvoznih ali izvoznih dajatev,

14. Z Uredbo Komisije (ES) št. 3254/94 z dne 19. decembra 1994 o spremembi Uredbe (EGS) št. 2454/93 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti⁸ je bila členu 900(1) CZ-DzI dodana točka (o). Ta določa:

– temelji na razlogu, ki ustreza eni od okoliščin, navedenih v členu 904, ni dolžan povrniti ali odpustiti zneska zadevnih uvoznih ali izvoznih dajatev.

„1. Povračilo ali odpust uvoznih dajatev se opravi:

[...]

[...]

3. Za namene člena 239(1) Zakonika in tega člena pomeni ‚zadevna oseba‘ [‚udeleženi‘] osebo ali osebe, navedene v členu 878(1), ali njihove zastopnike in katero koli drugo

o) če je carinski dolg nastal drugače kakor po členu 201 zakonika in zadevna oseba lahko predloži potrdilo o poreklu, potrdilo o gibanju, listino za notranji skupnostni tranzit ali drugo ustrezno listino, ki izkazuje, da bi bilo uvoženo blago, če bi se vneslo za prosti promet, upravičeno do skupnostne obravnave ali preferencialne

7 – ULL 187, str. 16.

8 – ULL 346, str. 1.

tarifne obravnave, pod pogojem, da bi bili izpolnjeni drugi pogoji iz člena 890.“

B – Nacionalno pravo

15. Člen 1208 francoskega Code civil določa:

„Solidarni dolжник, ki ga upnik terjaja pred sodiščem, lahko uveljavlja vse ugovore, ki izhajajo iz narave obveznosti, in vse tiste, ki jih ima dolжник osebno ali ki so skupni vsem solidarnim dolžnikom. Solidarni dolжник ne more uveljavljati izključno osebnih ugovorov nekaterih od preostalih solidarnih dolžnikov.“

III – Spor, ki je podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

A – Dejansko stanje in postopek pred carinskimi organi

16. Družba Asia Pulp & Paper France (v nadaljevanju: APP) je družbo Rijn Schelde Mondia France (v nadaljevanju: Mondia)

pooblastila za prevoz in uvoz papirja iz Indonezije. Družba Mondia je specializirana za izvajanje dejavnosti v zvezi z uvozom in izvozom gozdarskih proizvodov (papir, stari papir, celuloza). Družba Mondia ima obratovalno dovoljenje za carinska skladišča v Rouenu in Le Havru, za katera velja ureditev o skladiščih in območjih za začasno hrambo („magasins et aires de dépôt temporaires“). Ta so namenjena začasnemu skladiščenju blaga, ki v enem dnevu od vnosa na ozemlje Unije ni pridobilo carinsko dovoljene rabe. Blago iz takih skladišč in območij za začasno hrambo se lahko v skladu z upošteveno ureditvijo uvozi na carinsko območje Unije le, če je bilo prej prijavljeno za uvoz.

17. Družba Mondia je pooblastila družbo Société de manutention de produits chimiques et miniers (v nadaljevanju: Maprochim), ki je carinski zastopnik, da po njenih navodilih opravi zlasti uvozne deklaracije in poravna nastale dajatve.

18. Blago, ki je predmet postopka v glavni stvari, je bilo ob prihodu v Francijo najprej začasno uskladiščeno v skladiščih in območjih za začasno hrambo. Leta 2000 so francoski carinski organi izvedli preiskavo uvoznih in izvoznih dejavnosti, ki sta jih v Rouenu in La Havru v letih 1998 in 1999 opravili družbi Mondia in Maprochim. Pri tem se je izkazalo, da je družba Mondia s tem, da je en del

zadevnega blaga na carinsko območje Unije vnesla brez deklaracije, drug del blaga pa za uvoz prijavila šele po tem, ko je bilo že vneseno na ozemlje Unije, kršila člena 202 in 203 CZ. Francoski carinski organi so potem določili zneske dajatev, ki sta jih družbi Mondia in APP dolgovali v skladu s temi predpisi, ter jima jih sporočili.⁹

19. Družba Mondia je 31. oktobra 2000 pri francoskih carinskih organih vložila zahteve za odpust njenih carinskih dajatev v skladu s členom 239 CZ v povezavi s členom 900(1)(o) CZ-DzI. Te zahteve je utemeljila s tem, da bi bilo blago v primeru pravilne deklaracije upravičeno do preferencialne tarifne obravnave in da ni ravnala niti goljufovo niti očitno malomarno.

20. Francoski carinski organi so sicer menili, da družba Mondia ni ravnala očitno malomarno, vendar so ugotovili, da je za presojo tega pristojna Komisija, in ne oni. Pozneje so odločili, da so sami pristojni za presojo

te zadeve, in torej ne Komisija. Vendar pa so Komisijo prosili za napotke. V zvezi s tem je Komisija francoskim carinskim organom sporočila, da meni, da je družba Mondia ravnala očitno malomarno.¹⁰

21. Nato so francoski carinski organi zahteve družbe Mondia za odpust carinskih dajatev v skladu s členom 239 CZ v povezavi s členom 900(1)(o) CZ-DzI najprej zavrnili. Potem ko je družba Mondia predložila dodatne podatke, so z odločbama z dne 6. februarja in 3. marca 2006 njenim zahtevkom delno ugodili in ji tako odpustili del carinskih dajatev. Francoski carinski organi so zato od družbe Mondia zahtevali le plačilo carinskih dajatev, zmanjšanih za odpuščeni znesek.

22. Od družbe APP, ki sama ni vložila nobenega zahtevka za odpust, pa so francoski carinski organi še naprej zahtevali plačilo celotnega, nezmanjšanega zneska carinskih dajatev.

9 – Družbi APP in Maprochim sta bili terjani tudi za plačilo drugih dajatev (davki itd.), ki pa za obravnavani predlog za sprejetje predhodne odločbe niso upoštevne.

10 – Glede podrobnosti postopka pred nacionalnimi organi in Komisijo je treba napotiti na sklep Splošnega sodišča z dne 25. januarja 2007 v zadevi Rijn Schelde Mondia France proti Komisiji (T-55/05).

23. Francoski carinski organi so carinskemu zastopniku, družbi Maprochim, očitali, da je soodgovorna za kršitev člena 203 CZ s strani družbe Mondia. Družba Maprochim je carinsko deklaracijo enega dela zadevnega blaga opravila prepozno, čeprav je vedela ali bi morala vedeti, da je to blago skladišča in območja za začasno hrambo že zapustilo in bilo dobavljeno. Iz tega razloga so francoski carinski organi od družbe Maprochim zahtevali plačilo ustreznega zneska dajatev.

B – Postopek pred nacionalnimi sodišči in vprašanje za predhodno odločanje

25. Družbe Mondia, APP in Maprochim so pri Tribunal d'instance du Havre in Tribunal d'instance de Rouen vložile tožbo. Tožbe, vložene pri Tribunal d'instance du Havre, so bile zaradi povezanosti predane Tribunal d'instance de Rouen. Premoženje družbe Maprochim je bilo na podlagi univerzalnega nasledstva preneseno na družbo Port Angot développement (v nadaljevanju: PAD), tako da je ta kot pravna naslednica družbe Maprochim vstopila v spor.

26. V sodbi z dne 11. aprila 2008 je Tribunal d'instance de Rouen med drugim ugotovilo, da

24. Družba Maprochim je nato vložila zahtevke za odpust v skladu s členom 236 CZ v povezavi s členom 890 CZ-DzI. Ta zahtevke so francoski carinski organi zavrnilo z utemeljitvijo, da se člen 236 CZ v povezavi s členom 890 CZ-DzI ne uporablja za carinski dolg, ki je nastal v skladu s členom 203 CZ. Člen 236 CZ naj bi se namreč uporabljal le za uvozne in izvozne dajatve, ki niso bile zakonsko dolgovane. Naknadna predložitev potrdila o poreklu naj ne bi povzročila, da carinski dolg v skladu s členom 203 CZ sploh ne nastane, ampak naj bi lahko povzročila zgolj naknaden odpust v skladu s členom 239 CZ v povezavi s členom 890 CZ-DzI.

- so francoski carinski organi družbi Mondia upravičeno odobrili delen odpust zneska dajatev v skladu s členom 239 CZ v povezavi s členom 900(1)(o) CZ-DzI;
- družba Mondia pri tem zahtevku za odpust ni ravnala kot zastopnica družbe APP v smislu člena 5 CZ;

- je družbo Mondia v skladu s členom 1208 francoskega Code civil kljub temu treba šteti za zastopnico družbe APP, saj v skladu s to določbo solidarni dolжник nujno zastopa druge solidarne dolžnike.
- v preostalem pa postopek prekinilo in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

27. Tribunal d'instance de Rouen je zato odpust, odobren družbi Mondia, upoštevalo tudi v korist družbe APP in carinske dajatve, ki so bile določene za družbo APP, ustrezno zmanjšalo.

28. Zoper to sodbo Tribunal d'instance de Rouen so francoski carinski organi na eni strani in družbe Mondia, APP in PAD na drugi strani pri predložitvenem sodišču vložile pritožbo. Spor se nanaša zlasti na vprašanje, ali je treba delni odpust, odobren družbi Mondia, upoštevati tudi v korist družb APP in PAD.

29. Glede družbe PAD je bil 17. oktobra 2008 sprožen postopek zaradi insolventnosti, Maître Bérel pa je bil imenovan za upravitelja.

30. S sodbo z dne 28. januarja 2010 je predložitveno sodišče o pritožbi delno odločilo,

Ali členi 213, 233 in 239 CZ nasprotujejo temu, da se lahko solidarni dolжник carinskega dolga, ki mu ni bila izdana odločba o odpustu navedenega dolga, zato da bi bil oproščen plačila tega dolga, pri organu, odgovornem za izterjavo, sklicuje na odločbo o odpustu na podlagi člena 239 CZ, ki jo je organ vročil drugemu solidarnemu dolžniku?

IV – Vprašanje za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

31. Predložitvena odločba je v sodno tajništvo Sodišča prispela 8. februarja 2010.

32. Med postopkom so pisna stališča predložile družba APP, Maître Bérel za PAD, francoska vlada in Komisija.

33. 11. novembra 2010 je bila opravljena obravnava, ki so se je udeležili predstavniki družbe APP, francoske vlade in Komisije, da bi dopolnili svoje pisne navedbe in odgovorili na vprašanja.

V – Bistvene trditve strank

34. Družba APP meni, da mora biti tudi ona upravičena do delnega odpusta, ki je bil odobren družbi Mondia.

35. Družba Mondia naj bi jo pri svojem zahtevku za odpust zastopala. Zahtevek za odpust naj bi namreč lahko vložil tudi zastopnik. Družba Mondia naj sicer ne bi izrecno navedla, da je zahtevek za odpust vložila tudi v imenu družbe APP. Vendar naj se v položaju, kakršen je ta iz obravnavane zadeve, načelo javnosti iz člena 5(4) CZ ne bi uporabilo. Drugače kot pri uvozni deklaraciji naj pri zahtevku za odpust namreč ne bi bilo negotovosti glede glavnega dolžnika carinskega dolga. V tem primeru naj bi bili solidarno zavezani dolžniki že znani. Poleg tega naj bi družba APP očitno imela velik interes za odpust.

36. Dalje, carinski organi naj pri zahtevku za odpust v skladu s členom 239(1) in (2) CZ in členom 899 CZ-DzI, ki ga je vložilo podjetje, pooblaščen za uvoz, ne bi preizkusili le objektivnih pogojev za odpust, ampak tudi subjektivne pogoje vseh udeleženih gospodarskih subjektov. Očitno naj bi bilo, da družba APP izpolnjuje subjektivne pogoje iz člena 239(1) in (2) CZ in člena 899 CZ-DzI. Podjetje, kakršno je družba APP, ki za

opravljanje storitev najame drugo podjetje, kakršno je družba Mondia, naj se v skladu s sodno prakso ne bi moglo sklicevati na svojo neizkušenost v zvezi s carinskimi formalnostmi. Nasprotno, ravnanje njegovega zastopnika naj bi se moralo pripisati njemu. Po obratnem sklepanju naj bi bilo v obravnavanem primeru podjetju, kakršno je družba APP, v korist, da ravnanje njegovega zastopnika ni bilo očitno malomarno. Če družba Mondia ni ravnala očitno malomarno, potem naj bi to še toliko bolj veljalo za družbo APP kot manj izkušenega gospodarskega subjekta. Nazadnje naj bi bilo treba upoštevati, da naj bi bilo mogoče ugotoviti, da je družba Mondia carinske organe obvestila po navodilu družbe APP, in da naj se družbi APP med postopkom ni očitno, da je ravnala malomarno.

37. Poleg tega naj bi delni odpust, odobren družbi Mondia, učinkoval tudi v korist družbe APP. V členu 233 CZ naj bi bile določene štiri skupine primerov, v katerih carinski dolg ugasne. V skladu s členom 233(b) CZ naj bi bil en od njih tudi odpust. Ta člen naj ne bi določal, da so učinki odpusta omejeni na določenega dolžnika. Pravila o ureditvi solidarnih obveznostih naj bi se ravnala po pravu držav članic. Iz pravil francoskega Code civil, zlasti iz člena 1208 tega zakonika, naj bi izhajalo, da delni odpust, odobren družbi Mondia, učinkuje tudi v razmerju do družbe APP. Carinski

organi naj se namreč ne bi omejili na to, da bi carinski dolg odpustili zgolj družbi Mondia. Če pa pravila o solidarnih obveznosti ne bi izhajala iz prava držav članic, ampak iz prava Unije, naj bi bil sklep – skladno z ocenami iz Code civil – enak.

38. *Maitre Bérel* je za družbo DAP navedel, da plačilo carinskega dolga s strani enega solidarnega dolžnika v skladu s členom 233(1)(a) CZ povzroči ugasnitev carinskega dolga, kar učinkuje tudi v korist drugih solidarnih dolžnikov. To naj bi moralo veljati tudi, kadar je bil carinski dolg enemu od solidarnih dolžnikov odpuščen v skladu s členom 233(1)(b) CZ.

39. Učinki, ki jih ima odpust za druge solidarne dolžnike, naj bi se zaradi neobstoja ureditve prava Unije določali po nacionalnem pravu. Zato naj bi se v obravnavani zadevi uporabljal francoski Code civil. Iz tega naj bi izhajalo, da odpust, odobren družbi Mondia, učinkuje tudi v korist njenih solidarnih dolžnikov, družb APP in PAD. Taka rešitev naj bi prav tako pomenila spoštovanje načela enakosti, ki je načelo prava Unije.

40. Nazadnje naj bi francoski carinski organi šteli, da odločba o delnem odpustu, odobrenem družbi Mondia, učinkuje tudi v korist družb APP in PAD. Družbi APP in Maprochim naj bi namreč opozorili, da bodo odločbo o njunem ugovoru sprejeli šele po tem, ko bodo odločili o zahtevku za odpust družbe Mondia.

41. *Francoska vlada* meni, da se družbi APP in DAP oziroma Maprochim ne moreta sklicevati na delni odpust, odobren družbi Mondia. Člen 239 CZ naj bi bilo treba razlagati ozko. V skladu z odstavkom 2 tega člena naj bi se zahtevek za odpust lahko vložil le pred potekom določenega roka. Družba Mondia naj bi ustrezen zahtevek vložila v predpisanem roku. Vendar naj ne bi navedla, da je ravnala tudi za družbi APP in Maprochim. Zato naj družba Mondia zahtevka za odpust ne bi vložila kot zastopnica družb APP in Maprochim.

42. Dalje, pogoj za odpust v skladu s členom 239 CZ naj bi bil, da vložnik zahtevka ni ravnal goljufivo ali očitno malomarno. Presoja očitno malomarnega ravnanja naj bi bila odvisna zlasti od zapletenosti predpisov, katerih neizpolnitev je podlaga za nastanek carinskega dolga, in od poklicnih izkušenj in skrbnosti gospodarskega subjekta. Carinski organi naj bi morali oceniti individualni položaj in individualno vedenje vsakokratnega

gospodarskega subjekta. Zato naj odločbe po členu 239 CZ ne bi bilo mogoče samodejno razširiti na druge dolžnike, ki odgovarjajo solidarno.

43. Nazadnje naj samodejno upoštevanje odpusta v korist drugih solidarnih dolžnikov ne bi bilo v skladu s ciljem zaščite lastnih sredstev Unije.

44. *Komisija* meni, da delni odpust carinskega dolga, ki se v skladu s členom 239 CZ odobri enemu solidarnemu dolžniku, ne učinkuje v razmerju do drugih solidarnih dolžnikov.

45. Iz člena 4, točki 9 in 12, CZ naj bi izhajalo, da je carinski dolg vez med carinskim organom in osebo, in ne med carinskim organom in transakcijo.

46. Okoliščine za odpust carinskega dolga, določene v členu 233 CZ, naj bi bilo treba

ob upoštevanju cilja zaščite lastnih sredstev Unije razlagati ozko. Te določbe naj torej ne bi bilo mogoče razlagati tako, da ima odpust absolutne učinke v razmerju do vseh solidarnih dolžnikov. Nasprotno, iz člena 239 CZ naj bi izhajalo, da ima odpust zgolj relativni učinek. Pogoj za odpust v skladu s to določbo naj namreč ne bi bil le nastanek nekega objektivnega položaja, ampak tudi to, da vsakokratni vložnik sam ni ravnal niti goljufivo niti očitno malomarno. Zato naj bi odpust v skladu s členom 239 CZ lahko veljal le za vsakokratnega vložnika zahtevka. To naj bi prav tako ustrezalo volji zakonodajalca Unije, ki je z uvedbo solidarne odgovornosti hotel zmanjšati tveganje izterljivosti carinskega dolga.

47. V skladu s sistemom CZ naj bi bil tako vsak dolžnik obvezan vložiti zahtevek za odpust v skladu s členom 239 CZ. Sicer naj bi bilo mogoče, da en solidarni dolžnik pri vložitvi takega zahtevka zastopa drugega. Vendar naj pravila o zastopanju v carinskem pravu ne bi izhajala iz nacionalnega prava, ampak iz člena 5 CZ. Ker naj družba Mondia pri svojem zahtevku za odpust ne bi nastopila kot zastopnica družb APP ali Maprochim, naj pogoji za zastopanje po členu 5 CZ ne bi bili izpolnjeni. Vsekakor pa naj družba Mondia v svojem zahtevku ne bi poročala o ravnanju družbe APP, tako da naj ne bi bilo mogoče preizkusiti, ali se lahko družbi APP očita očitna malomarnost.

VI – Pravna presoja

48. V obravnavani zadevi so trije gospodarski subjekti, in sicer družbe Mondia, APP in Maprochim, pravna prednica družbe PAD, solidarno zavezani k plačilu dajatev. Enemu od teh solidarnih dolžnikov, družbi Mondia, je bilo plačilo dajatev v skladu s členom 239 CZ v povezavi s členom 900(1)(o) CZ-DzI delno odpuščeno.

49. Predložitveno sodišče mora odločiti o pritožbi zoper sodbo, v kateri je bilo razsodeno, da delni odpust v korist družbe Mondia učinkuje tudi v korist njenega solidarnega dolžnika, družbe APP. To ugotovitev je prvostopenjsko sodišče oprlo na člen 1208 francoskega Code civil, v skladu s katerim se lahko solidarni dolžnik nasproti upniku solidarnega dolga sklicuje zlasti na vse ugovore in pridržke, ki izvirajo iz narave obveznosti ali ki so skupni vsem solidarnim dolžnikom. Predložitveno sodišče dvomi o združljivosti takega pristopa s členi 213, 233 in 239 CZ.

50. Bistvo tega postopka za predhodno odločanje je tako vprašanje, ali členi 213, 233 in 239 CZ nasprotujejo uporabi nacionalnih predpisov, v skladu s katerimi delni odpust, odobren družbi Mondia, učinkuje tudi v korist drugih solidarnih dolžnikov in tako

povzroči ustrezno zmanjšanje njihovega zneska dajatev (B). Pred obravnavo tega vprašanja pa bi najprej rada kratko preučila razloge, iz katerih družbe Mondia v obravnavani zadevi ni mogoče šteti za zastopnico družb APP in Maprochim oziroma PAD (A).

A – Neobstoj zastopanja v smislu člena 5 CZ

51. Predložitveno sodišče je ugotovilo, da družbe Mondia ni mogoče šteti za zastopnico v smislu člena 5 CZ, ker je zahtevek za odpust carinskega dolga vložila le v svojem imenu, ne pa tudi v imenu družb APP in Maprochim. Načelo javnosti iz člena 5(4) CZ naj bi v obravnavani zadevi nasprotovalo domnevi zastopanja v smislu te določbe.

52. Zdi se mi, da razlogovanje družbe APP v tem postopku za sprejetje predhodne odločbe v delu, v katerem navaja razloge, iz katerih naj bi izhajalo, da se načelo javnosti iz člena 5(4) CZ pri zahtevku za odpust ne uporabi oziroma da je družba Mondia zahtevek za odpust konkludentno vložila tudi v njenem imenu, presega okvir vprašanja za predhodno odločanje. V okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 267 PDEU predmet vprašanja za

predhodno odločanje določi le predložitveno sodišče. Določitev vprašanja za predhodno odločanje tako ni v pristojnosti strank.¹¹ Ker predložitveno sodišče glede člena 5 CZ ni predložilo nobenega vprašanja za predhodno odločanje, bi v nadaljevanju rada le dopolnilno pojasnila, da je upravičeno zanikalo obstoj zastopanja v skladu s členom 5 CZ.

53. Zastopanje v carinskih postopkih je urejeno v členu 5 CZ. V skladu s členom 5(1) CZ lahko vsakdo imenuje zastopnika, ki zanj pri carinskih organih izvaja opravila in formalnosti v skladu s carinskimi predpisi. To zastopanje je lahko v skladu s členom 5(2), prvi pododstavek, prva alineja, neposredno, pri čemer zastopnik nastopa v tujem imenu in za tuj račun. V skladu s členom 5(2), prvi pododstavek, druga alineja, je zastopanje lahko tudi posredno, pri čemer zastopnik nastopa v svojem imenu, vendar za tuj račun. Iz člena 878 CZ-DzI jasno izhaja, da je lahko dolžnik zastopan tudi pri vložitvi zahtevka za odpust.

54. Vendar morajo biti za domnevo učinkovitega zastopanja v carinskih postopkih podane predpostavke iz člena 5 CZ, med katere spada zlasti načelo javnosti iz člena 5(4), prvi pododstavek, CZ. V skladu s to določbo mora zastopnik izjaviti, da nastopa v imenu zastopane osebe. Dalje, pojasniti mora, ali gre za neposredno ali za posredno zastopanje. Člen 5(4), drugi pododstavek, jasno določa, da če zastopnik ne izjavi, da nastopa kot tak, se šteje, da nastopa v svojem imenu in za svoj račun.

55. V zvezi s tem je predložitveno sodišče najprej ugotovilo, da je družba Mondia zahtevke za odpust vložila izrecno le v lastnem imenu. Dalje, na podlagi opozorila družbe Mondia, da je v imenu družbe APP blago prijavila za uvoz, naj še ne bi mogli sklepati, da je družba Mondia konkludentno ravnala tudi v imenu družbe APP. Prav tako naj ne bi bilo nikakršne navedbe o tem, ali je šlo za neposredno ali posredno zastopanje. Zato naj družba Mondia zahtevke za odpust ne bi vložila kot zastopnica družbe APP.

56. Ugovori družbe APP zoper to ugotovitev niso prepričljivi.

57. Najprej, načelo javnosti iz člena 5(4) CZ se v nasprotju z razlago družbe APP uporablja tudi za zahtevke za odpust. Kot je pravilno

11 – V tem smislu glej sodbe z dne 27. marca 1963 v združenih zadevah *Da Costa in drugi* (od 28/62 do 30/62, Recueil, str. 65, 81), z dne 1. marca 1973 v zadevi *Bollmann* (62/72, Recueil, str. 269, točka 4), z dne 10. julija 1997 v zadevi *Palmisani* (C-261/95, Recueil, str. I-4025, točka 31) in z dne 12. februarja 2008 v zadevi *Kempter* (C-2/06, ZOdl., str. I-411, točki 41 in 42).

ugotovilo predložitveno sodišče, pomeni načelo javnosti iz člena 5(4) CZ predpis, ki se splošno uporablja in velja tudi za zahtevek za odpust.¹² To izhaja iz sistematike umestitve te določbe na začetku carinskega zakonika, iz naslova zadevnega poglavja „Razne splošne določbe [...]“ in ne nazadnje iz besedila določbe.

pripiše naročniku. Zgolj na podlagi okoliščine, da je gospodarski subjekt v tujem imenu prijavil blago za uvoz, carinski organi ne morejo sklepati, da je v tujem imenu nujno hotel vložiti tudi zahtevek za odpust.

58. Drugič, v primeru, kakršen je obravnavani, prav tako ni mogoče domnevati, da je družba Mondia konkludentno ravnala v imenu družbe APP. Kot je predložitveno sodišče pravilno ugotovilo, iz same okoliščine, da je družba APP družbo Mondia pooblastila za izvedbo uvozne deklaracije za zadevno blago, ne izhaja nujno, da je družba Mondia tudi pri svojih zahtevkih za odpust v skladu s členom 239 CZ v povezavi s členom 900 CZ-DzI hotela ravnati v imenu družbe APP. Zahtevku za odpust je namreč mogoče ugoditi le, če vložnik ni ravnal niti goljufo niti očitno malomarno. Pri dokazovanju tega subjektivnega pogoja pa ni nujno, da so interesi gospodarskega subjekta, ki je zadevno blago dejansko uvozil, in gospodarskega subjekta, v imenu katerega je bilo blago uvoženo oziroma bi moralo biti uvoženo, usklajeni. Vsekakor si je mogoče zamisliti položaje, v katerih poskuša zastopnik lastno ravnanje upravičiti tako, da odgovornost za kršitev carinskih predpisov

59. V nasprotju s stališčem družbe APP je predložitveno sodišče tako upravičeno ugotovilo, da družba Mondia zahtevka za odpust ni vložila kot zastopnica v smislu člena 5 CZ.

B – Učinek delnega odpusta v skladu s členom 239(1) CZ v povezavi s členom 900(1)(o) CZ-DzI na druge solidarne dolžnike

60. Predložitveno sodišče mora odločiti o pritožbi zoper sodbo, v kateri je bilo razsojeno, da družba Mondia pri vložitvi zahtevka za odpust sicer ni ravnala kot zastopnica v smislu člena 5 CZ, vendar pa je kot solidarno zavezana dolžnica v skladu s členom 1208 francoskega Code civil obenem nujno zastopala tudi druge solidarne dolžnike.

¹² – Tako tudi Reiche, K., v: Witte, P., *Zollkodex*, Beck, 4. izdaja, 2006, člen 5, točka 5.

61. V zvezi s tem je treba najprej opozoriti, da so pogoji za učinkovito zastopanje v carinskih postopkih urejeni v členu 5 CZ. Ta ima kot določba uredbe Unije v skladu s členom 249, drugi odstavek, ES prednost pred predpisi nacionalnega prava, zato nacionalne določbe, kot je člen 1208 francoskega Code civil, ni mogoče uporabiti za utemeljitev učinkovitega zastopanja v carinskem postopku v nasprotju s členom 5 CZ.

62. Vendar predmet obravnavanega postopka ni toliko zastopanje *sensu stricto*. Nasprotno, bistveno je vprašanje, ali delni odpust carinskega dolga enemu solidarnemu dolžniku, kot je družba Mondia, učinkuje tudi v korist družb APP in Maprochim kot drugih solidarnih dolžnikov. To vprašanje učinkovanja odpusta na preostale solidarne dolžnike pa v členu 5 CZ ni urejeno.

63. V nadaljevanju je zato treba najprej ugotoviti, ali se mora odgovor na to vprašanje iskati v pravu Unije ali pravu držav članic.

1. Pravo, ki se uporabi

64. Člen 213 CZ določa, da če obstaja za isti carinski dolg več dolžnikov, so ti solidarno zavezani plačilu tega dolga. Razen tega v CZ ni

drugih predpisov, ki bi izrecno določali ureditev solidarne obveznosti.

65. Tako se zastavlja vprašanje, ali je v zvezi s tem treba uporabiti pravo držav članic. To lahko domnevamo le, če je napotitev na nacionalno pravo izrecno določena ali če iz zadevnih določb prava Unije izhaja, da je zakonodajalec Unije to vprašanje hotel prepustiti pravu držav članic.¹³

66. CZ tu ne določa izrecne napotitve na nacionalne predpise. Prav tako ne določa nobene napotitve na „veljavne predpise“ – kar je v skladu s členom 4, točka 23, CZ treba razumeti kot napotitev na nacionalno pravo – če na ravni prava Unije ni ustrezne rešitve. Zgodovinsko-genetična razlaga člena 213 CZ, torej primerjava med tem predpisom in ustreznimi predhodnimi določbami, prej govori zoper široko napotitev na nacionalno pravo.

13 – Sodbe z dne 18. decembra 2007 v zadevi Sociétés Pipeline Méditerranée et Rhône (C-314/06, ZOdl., str. I-12273, točka 21), z dne 22. maja 2003 v zadevi Komisija proti Nemčiji (C-103/01, Recueil, str. I-5369, točka 33), z dne 2. aprila 1998 v zadevi EMU Tabac in drugi (C-296/95, Recueil, str. I-1605, točka 30) in z dne 17. junija 2010 v zadevi Agra (C-75/09, ZOdl., str. I-5595, točka 32 in naslednje).

Člena 3 in 4 Uredbe št. 1031/88, ki sta veljala pred začetkom uporabe CZ, sta namreč izrecno določala, da se solidarne obveznosti dolžnikov določajo „v skladu z veljavnimi predpisi v državah članicah“. Člen 213 CZ take napotitve na pravo držav članic ne določa več. Zato ni mogoče izhajati iz široke napotitve na pravo držav članic.

67. Zato je glede podrobnosti ureditve solidarnih obveznosti najprej treba preizkusiti, ali iz prava Unije izhajajo ustrezne smernice. Če takih smernic ni, potem se dopolnilno uporabi pravo držav članic.

68. V predloženi zadevi je zato treba najprej preizkusiti, ali je iz CZ mogoče razbrati smernice glede učinkovanja delnega odpusta zneska dajatev enemu solidarnemu dolžniku v skladu s členom 239 CZ v povezavi s členom 900(1)(o) CZ-DzI v korist drugih solidarnih dolžnikov.

2. Smernice iz CZ

69. Pri tem je treba najprej opozoriti, da se predloženo vprašanje nanaša zgolj na

razmerje med družbama APP in PAD na eni strani in francoskimi carinskimi organi na drugi strani. Gre torej za razmerje med dolžniki in carinskimi organi, in ne za razmerje med posameznimi dolžniki. To razlikovanje se mi zdi pomembno, ker ima pravna struktura razmerij med carinskimi organi in dolžniki neposredne učinke na carinske dajatve in tako na lastna sredstva Unije. Mogoče bi bilo utemeljevati, da je odgovor na vprašanja, ki se neposredno nanašajo na ugasnitev carinskega dolga v razmerju do carinskih organov in s tem lastnih sredstev Unije, celovito urejen v CZ. Nasprotno pa pravna struktura razmerja med posameznimi dolžniki, zlasti vprašanje, koliko morajo ti nazadnje v medsebojnih razmerjih vsakokrat jamčiti za dolg, nima neposrednega učinka na lastna sredstva. Tako se mi zdi, da je v sedanjem stanju prava Unije tu vsekakor več možnosti za presojanje po nacionalnih pravnih redih.

70. Družbi APP in Maprochim svojo razlago, po kateri mora odpust, odobren družbi Mondia, učinkovati tudi v njuno korist, najprej utemeljujeta z besedilom člena 233(1)(b) CZ. V skladu s to določbo carinski dolg ugasne z odpustom zneska dajatev. Dejansko bi bilo to določbo zgolj ob upoštevanju njenege besedila vsekakor mogoče razlagati tako,

da odpust, odobren enemu od solidarnih dolžnikov, povzroči ugasnitev carinskega dolga v razmerju do vseh solidarnih dolžnikov.

203, 213, 233 in 239 CZ, in bi spodkopala njihov *effet utile*.

71. Dalje, sklicujeta se tudi na sistematično povezavo med točkama (a) in (b) odstavka 1 člena 233 CZ. Člen 233(1)(a) CZ je druga okoliščina ugasnitve, v skladu s katero carinski dolg ugasne s tem, da ga plača eden od solidarnih dolžnikov. Jasno je, da v primeru člena 233(1)(a) CZ carinski dolg ne ugasne le za tistega, ki plača, ampak tudi za druge solidarne dolžnike. Nazadnje je za solidarno obveznost značilno, da lahko upnik poravnava dolga sicer terja od vsakega solidarnega dolžnika, vendar le enkrat.¹⁴ S sklicevanjem na to, da je v členu 233(1) CZ pojem ugasnitve uporabljen tako za primere poravnave carinskega dolga kot za primere njegovega odpusta, bi bilo tako mogoče utemeljevati, da ugasnitve carinskega dolga za vse solidarne dolžnike ne povzroči le poravnava carinskega dolga v skladu s točko (a), ampak tudi odpust zneska dajatve v skladu s točko (b).

72. Taka razlaga člena 233(1)(b) CZ, ki je deloma zastopana tudi v teoriji¹⁵, pa ne bi bila združljiva s ciljem, ki mu sledijo členi 202,

73. Najprej je treba upoštevati, da v skladu s členom 202(3) in členom 203(3) CZ za carinski dolg ne odgovarja le tisti, ki krši carinske predpise (prva alineja vsakega od odstavkov), ampak tudi tisti, ki je pri teh kršitvah sodeloval (druga alineja vsakega od odstavkov), kot tudi drugi gospodarski udeleženci (nadalnje alineje odstavkov). To večkratno zavarovanje naj bi zmanjšalo tveganje neizterljivosti carinskega dolga v primerih, v katerih pravilna deklaracija ni bila opravljena. Treba ga je presojati zlasti ob upoštevanju dejstva, da carine spadajo k lastnim sredstvom Unije in so tako del proračuna Unije. Pri razlagi členov 233(1)(b) CZ in 239 CZ je tako treba upoštevati cilj nujnosti zaščite lastnih sredstev Unije. Ta cilj se ne sme ogroziti z uvedbo novih razlogov za ugasnitev carinskega dolga.¹⁶

74. Dalje je treba ugotoviti, da je bil v obravnavani zadevi družbi Mondia carinski dolg odpuščen v skladu s členom 239 CZ in členom 900(1)(o) CZ-DzI. Člen 900(1)(o) CZ-DzI se nanaša zlasti na primere, v katerih blago pred uvozom ni bilo pravilno prijavljeno in

14 – Witte, P., v: Witte, P. (*op.cit.*, opomba 12), člen 233, točka 12.

15 – Glej Henke, R., Huchatz, W., Das neue Abgabenverwaltungsrecht für Ein- und Ausfuhrabgaben, *Zeitschrift für Zölle und Verbrauchsteuern*, 1996, str. 226 in naslednje., 231.

16 – Sodbe Sodišča z dne 14. novembra 2002 v zadevi SPKR (C-112/01, Recueil, str. I-10655, točka 31), z dne 2. aprila 2009 v zadevi Elshani (C-459/07, ZOdl., str. I-2759, točka 31) in z dne 29. aprila 2010 v zadevi Dansk Transport og Logistik (C-230/08, ZOdl., str. I-3799, točka 51).

je zaradi te kršitve v skladu s členoma 202 in 203 CZ nastal carinski dolg. V tem primeru pri določitvi carinskega dolga nista upoštevni niti možnost obravnave po pravu Unije niti možnost preferencialne tarifne obravnave. Vendar člen 900(1)(o) CZ-DzI za primere, v katerih bi bilo ob pravilni deklaraciji ti prednosti mogoče upoštevati, zaradi pravičnosti določa možnost naknadnega odpusta. Zaradi pravičnosti pa za tak odpust ni določen le pogoj, da bi bilo blago ob pravilni deklaraciji upravičeno do obravnave po pravu Unije ali preferencialne tarifne obravnave, ampak tudi subjektiven pogoj, da vložniku zahtevka ni mogoče očitati niti goljufivega ravnanja niti očitne malomarnosti.

dolžnikov. Zgoraj navedenemu¹⁷ načelu večkratnega zavarovanja prej ustreza, da morajo carinski organi v takem primeru terjati druge solidarne dolžnike, če jim ustrezni znesek ni bil odpušen.¹⁸ Drugič, zaradi pravičnosti se mi ne zdi upravičeno, da bi bil dolžniku, ki je morda ravnal goljufivo ali očitno malomarno, odpust odobren le zato, ker odgovarja solidarno in je bil nekemu drugemu solidarnemu dolžniku odpust priznan ob upoštevanju njegovega ravnanja.¹⁹

75. Z razlago člena 233(1)(b) CZ, v skladu s katero bi delni odpust, odobren družbi Mondia na podlagi člena 239 CZ v povezavi s členom 900 CZ-DzI, samodejno učinkoval tudi v korist njenih solidarnih dolžnikov, družb APP in Maprochim (oziroma PAD), ne bi zadostno upoštevali zgoraj navedenih ciljev. Prvič, ni si namreč mogoče zamisliti, zakaj bi se v obravnavanem primeru Unija odrekla lastnim sredstvom le zato, ker je odpust sicer upravičen v razmerju do družbe Mondia, ne pa nujno tudi v razmerju do drugih solidarnih

76. Z razlago, po kateri velja odpust v skladu s členom 239 CZ v povezavi s členom 900(1)(o) CZ-DzI le za vložnika zahtevka, ki izpolnjuje pogoje iz te določbe, se poleg tega upošteva načelo, da odpust pomeni izjemo od običajnega sistema uvoza in izvoza, tako da je

17 – Glej točko 73 teh sklepnih predlogov.

18 – Witte, P., (*op.cit.*, opomba 14), člen 233, točka 12.

19 – V tem smislu tudi Witte, P. (*op.cit.*, opomba 14), člen 213, točka 11, in člen 233, točka 12. Tam avtor opozarja, da je odpust carinskega dolga nasproti enemu dolžniku zaradi pravičnosti primeren in da se v tem okviru nadoknadi to, česar v okviru diskrecijske presoje ni bilo mogoče opraviti.

predpise, ki določajo odpust, treba razlagati ozko.²⁰

zakonika uporabimo za potrditev razlage, po kateri odpust v skladu s členom 239 CZ v povezavi s členom 900(1)(o) CZ-DzI učinkuje le v korist vsakokratnega vložnika zahtevka.

77. Taka razlaga prav tako ni v nasprotju z besedilom člena 233(1)(b) CZ. To določbo je namreč mogoče razlagati tako, da se nanaša zgolj na razmerje med vsakokratnim dolžnikom in carinskimi organi. Če člen 233(1)(b) CZ določa, da carinski dolg ugasne z odpustom, je v obravnavanem primeru s tem mišljeno le razmerje med družbo Mondia in carinskimi organi, ne pa razmerje med družbama APP in Maprochim oziroma PAD na eni strani in carinskimi organi na drugi strani.

3. Drugi razlogi, ki sta jih navedli družbi APP in PAD

79. Čeprav družbi APP in PAD navajata druge razloge, iz katerih naj bi delni odpust, odobren družbi Mondia, veljal tudi v njuno korist, pa ti niso prepričljivi.

78. Nazadnje je treba na tem mestu opozoriti, da taka razlaga ustreza pravnemu položaju iz člena 86(4) moderniziranega carinskega zakonika, v skladu s katerim odpust učinkuje le v korist vsakokratnega dolžnika. Ta predpis se *ratione temporis* za obravnavani primer sicer ne uporablja. Vendar iz zakonodajnega postopka, v okviru katerega je bil nazadnje sprejet modernizirani carinski zakonik, ni razvidno, da je zakonodajalec Unije glede tega hotel spremeniti obstoječi pravni položaj. V tem obsegu lahko ureditev iz člena 84(4) moderniziranega carinskega

80. *Prvič*, družba APP trdi, da bi moral odpust v korist družbe Mondia učinkovati tudi v razmerju do nje, ker so francoski carinski organi ob preizkusu zahtevka za odpust, ki ga je vložila družba Mondia, ob tem prav tako preverili oziroma bi morali preveriti, ali je družba APP ravnala goljufigo ali očitno malomarno.

81. Ta trditev me ne prepriča.

20 – Sodbi Sodišča z dne 11. novembra 1999 v zadevi Söhl & Söhlke (C-48/98, Recueil, I-7877, točka 52) in z dne 13. marca 2003 v zadevi Nizozemska proti Komisiji (C-156/00, Recueil, I-2527, točka 91).

82. Najprej je treba opozoriti, da se odpust v skladu s členom 239 CZ in členom 900(1)(o) CZ-DzI odobri le na *zahtevek*

vsakokratnega dolžnika.²¹ Tega je treba vložiti v določenem roku, ki se praviloma izteče v dvanajstih mesecih od dneva sporočitve teh dajatev dolžniku. Kot je pokazalo predložitveno sodišče, družba APP sama v predpisanim roku zahtevka za odpust v skladu s členom 239 CZ in členom 900(1)(o) CZ-DzI ni vložila, družba Mondia pa svojega zahtevka za odpust ni vložila kot zastopnica družbe APP.

primeru je zahtevek *zastopanega* za odpust lahko pogojen s tem, da se ob tem preveri tudi ravnanje njegovega *zastopnika*. Na podlagi tega pa v nasprotju s stališčem družbe APP ni mogoče sklepati, da se v nasprotnem primeru, torej pri zahtevku *zastopnika* za odpust, ob tem prav tako opravi preizkus, ali je *zastopani* ravnal goljufivo ali očitno malomarno. Zastopani namreč ne ravna v imenu zastopnika, tako da si zastopnik pri presoji lastnega ravnanja ni nujno zavezan pripisati ravnanja zastopanega.

83. Vsekakor se mi zdi napačna že premisa družbe APP, da so carinski organi v okviru preizkusa zahtevka družbe Mondia implicitno preverili oziroma bi morali preveriti tudi ravnanje družbe APP. Načeloma morajo carinski organi pri zahtevku za odpust v skladu s členom 239 CZ v povezavi s členom 900(1)(o) CZ-DzI subjektivne pogoje iz teh določb preizkusiti le glede vsakokratnega vložnika zahtevka. Gospodarski subjekt, ki uvoz opravi prek zastopnika, si mora sicer pripisati tudi njegovo očitno malomarno ravnanje.²² To je jasno, saj mora zastopani ravnanje zastopnika šteti za svoje. V takem

84. *Drugič*, družba APP poskuša svojo razlago, po kateri odpust, odobren družbi Mondia, velja tudi v razmerju do nje, utemeljiti s členom 899 CZ-DzI. Iz te določbe naj bi izhajalo, da je treba v primeru, kot je obravnavani, po zahtevku družbe Mondia preveriti tudi odpust v zvezi s carinskim dolgom družbe APP. To družba APP utemeljuje s tem, da naj bi preizkus ravnanja vseh udeleženih izhajal iz samega besedila določbe.

21 – Drugi predpisi o odpustu pa, nasprotno, določajo upoštevanje po uradni dolžnosti, glej člen 236(2), tretji pododstavek, CZ.

22 – Sodba Sodišča z dne 20. novembra 2008 v zadevi Heuschen & Schrouff Oriental Foods Trading proti Komisiji (C-38/07 P, ZOdl., str. I-8599, točki 53 in 54).

85. Tudi temu ni mogoče pritrditi. Iz člena 899 CZ-DzI ni mogoče razbrati, da dolžnik s svojim zahtevkom za odpust povzroči, da morajo carinski organi glede vseh solidarnih

dolžnikov, ki jamčijo za carinski dolg, preizkusiti, ali so ravnali goljufivo ali očitno malomarno.

sprejeli šele po tem, ko bodo odločili o zahtevku za odpust družbe Mondia.

86. Najprej, že samo besedilo člena 899 CZ-DzI ne podpira take razlage. V členu je govor le o „udeleženi“ v ednini, in ne o „udeleženi“ v množini. Tako je očitno mišljen le vsakokratni vložnik zahtevka.

89. Glede tega zadostuje, če pripomnim, da v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe po členu 267 PDEU ugotavljanje vsebine odločb nacionalnih organov ni naloga Sodišča, ampak nacionalnega sodišča. Sodišče mora tako načeloma izhajati iz ugotovitev predložitvenega sodišča.²⁴ Iz predložitvene odločbe pa je razvidno, da predložitveno sodišče odločbe carinskih organov razume tako, da je bil z njimi delno odpušen le carinski dolg družbe Mondia.

87. Argument zoper razlago APP je tudi predpis iz člena 899 CZ-DzI, v skladu s katerim carinski organi o zahtevku odločijo na podlagi razlogov, navedenih v zahtevku. Kot je bilo pojasnjeno zgoraj,²³ si lahko interesi posameznih solidarnih dolžnikov povsem nasprotujejo. Zato ni mogoče izhajati iz tega, da vložnik v svojem zahtevku nujno navaja tudi razloge, ki so v korist drugim udeleženi.

C – Povzetek

88. *Tretjič*, Maître Bérel je v imenu družbe PAD opozoril, da odločba carinskih organov o delnem odpustu za družbo Mondia zajema tudi družbo Maprochim. Carinski organi naj bi družbi APP in Maprochim namreč opozorili, da bodo odločbo o njihovih ugovorih

90. Glede na navedeno iz členov 213, 233 in 239 CZ izhaja, da odločba carinskih organov o delnem odpustu v skladu s členom 239 CZ in členom 900(1)(o) CZ-DzI v korist enega solidarno zavezanega dolžnika ne učinkuje samodejno v korist drugih solidarnih dolžnikov tega carinskega dolga. Te določbe torej nasprotujejo uporabi nacionalnega predpisa, ki določa tak učinek.

23 – Točka 58 teh sklepnih predlogov.

24 – Glej sodbi Sodišča z dne 2. oktobra 2008 v zadevi Heinrich Bauer Verlag (C-360/06, ZOdl., str. I-7333, točka 15) in z dne 29. aprila 2004 v združenih zadevah Orfanopoulos in Oliveri (C-482/01 in C-493/01, Recueil, str. I-5257, točka 42).

VII – Predlog

91. Na podlagi zgoraj navedenih preudarkov Sodišču predlagam, naj na vprašanje za predhodno odločanje odgovori:

Člene 213, 233 in 239 Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 z dne 12. oktobra 1992 o carinskem zakoniku Skupnosti je treba razlagati tako, da se v primeru, kot je obravnavani, solidarni dolžnik carinskega dolga, ki mu ni bila izdana odločba o odpustu navedenega dolga, zato da bi bil oproščen plačila tega dolga, ne more sklicevati na odločbo o odpustu, ki jo je v skladu s členom 239 te uredbe v povezavi s členom 900(1)(o) Uredbe Komisije (EGS) št. 2454/93 z dne 2. julija 1993 o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EGS) št. 2913/92 o carinskem zakoniku Skupnosti organ vročil drugemu solidarnemu dolžniku.